Срце света

ИНТЕРВЈУ: ШАМИЛ СУЛТАНОВ, ФУНКЦИОНЕР РУСКОГ БЛОКА „РОДИНА” („ОТАЏБИНА”) И ЧЛАН КОМИТЕТА ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ ДРЖАВНЕ ДУМЕ

Нада у велики савез

„Исламска заједница Русије полази од чињенице да би само стратешки савез Европе, Русије и исламског света био у стању да спречи даље срљање у глобалну кризу. Али, ако ту коалицију буду стварали лицемери са било које од тих страна, резултат ће бити ништаван. Са друге стране, тај савез ће бити могућ само ако Русија не буде под утицајем америчке спољне политике”

НАЦИЈА ПРЕС

Је-дан је од пред-вод-ни-ка бло-ка „Ро-ди-на” („Отаџ-би-на”), по-ли-тич-ке сна-ге ко-ја сло-ви као све-ру-ско ра-ди-кал-ни-је па-три-от-ско кри-ло у од-но-су на Пу-ти-нов блок, не-по-мир-љи-во пре-ма так-ти-ци „до-би-ја-ња у вре-ме-ну” ру-ског пред-сед-ни-ка. Члан је Ко-ми-те-та др-жав-не Ду-ме за спољ-не по-сло-ве, ко-ор-ди-на-тор ин-тер-пар-ла-мен-тар-не уни-је „Ру-си-ја и ислам-ски свет: стра-те-шки ди-ја-лог”.

У не-дав-ном ин-тер-вјуу за ита-ли-јан-ски ге-о-по-ли-тич-ки ча-со-пис *Eura-sia* (*Евро-а-зи -ја*), ина-че гла-си-ло исла-мо-фил-ски и про-тур-ски ори-јен-ти-са-но, Ша-мил Сул-та-нов из-нео је сво-је по-гле-де на пра-во-слав-но-му-сли-ман-ске од-но-се и пер-спек-ти-ве ве-ли-ког евро-а-зиј-ског са-ве-за ко-ји би, као до-бро-на-мер-на про-тив-те-жа, мо-гао из-ве-сти свет из уни-по-лар-ног ћор-со-ка-ка.

• У Руској Федерацији три су велике религијске заједнице: православци, муслимани и будисти. Какви су односи између ислама у Русији и власти, те између ислама у Русији и осталих религијских заједница?

Од по-ло-ви-не де-ве-де-се-тих го-ди-на про-шлог ве-ка по-ло-жај му-сли-ма-на у Ру-си-ји се по-гор-ша-вао. То се де-ша-ва-ло из три глав-на раз-ло-га: за-о-штра-ва-ње су-ко-ба на се-вер-ном Кав-ка-зу, из-не-над-на по-ја-ва фе-но-ме-на та-ко-зва-ног „свет-ског те-ро-ри-зма” и ак-тив-но-сти ин-ста-ли-са-них мон-ди-ја-ли-стич-ких струк-ту-ра у Ру-си-ји ко-је су све-сно пот-хра-њи-ва-ле на-пе-то-сти из-ме-ђу пра-во-слав-них и му-сли-ма-на у зе-мљи. Све то је учи-ни-ло да је ве-о-ма оја-чао та-лас исла-мо-фо-би-је.

Али, по-чев од 2003, од-но-си из-ме-ђу др-жа-ве и ислам-ске за-јед-ни-це у Ру-си-ји по-бољ-ша-ли су се у из-ве-сној ме-ри. Бар не-ма ви-ше по-ни-жа-ва-ју-ћих ан-ти-му-сли-ман-ских кам-па-ња, као што су би-ле оне ко-је је власт под-сти-ца-ла

ра-ни-јих го-ди-на. То се об-ја-шња-ва, пре све-га, но-вим ин-те-ре-со-ва-њем ру-ске др-жа-ве за ислам-ски свет, же-љом ру-ских вла-сти да раз-ви-је стра-те-шки од-нос са Свет-ском му-сли-ман-ском ор-га-ни-за-ци-јом. У ок-то-бру 2003. го-ди-не шеф ру-ске др-жа-ве, по пр-ви пут у исто-ри-ји, уче-ство-вао је, и го-во-рио, на ску-пу Ор-га-ни-за-ци-је ислам-ске кон-фе-рен-ци-је. И не са-мо то: Пу-тин је чак из-ја-вио, по-ле-мич-ки, да је Ру-си-ја део ислам-ског све-та.

Што се ти-че од-но-са слу-жбе-ног ислам-ског кле-ра са до-сто-јан-стве-ни-ци-ма Ру-ске пра-во-слав-не цр-кве, они су при-лич-но урав-но-те-же-ни и при-ја-тељ-ски.

ПРО-ЗРЕ-НЕ ИН-СТРУ-МЕН-ТА-ЛИ-ЗА-ЦИ-ЈЕ

• Теоријa o „сукобу цивилизацијa” коју су формулисали амерички теоретичари односи се и на мултинационалну и мултиконфесионалну Русију. Какав је одговор ислама у Русији на тај покушај произвођење супротстављености?

Хан-тинг-то-но-ва кон-цеп-ци-ја се ди-рект-но од-но-си на мул-ти-на-ци-о-нал-ну и мул-ти-кон-фе-си-о-нал-ну Ру-си-ју. И ви-ше од то-га, та кон-цеп-ци-ја има као глав-ну прет-по-став-ку да је не-из-бе-жан су-коб из-ме-ђу ислам-ске ци-ви-ли-за-ци-је и остат-ка све-та. Ја-сно је да је у то-ку по-ку-шај да се оства-ри та кон-цеп-ци-ја на ру-ској те-ри-то-ри-ји, а ни-је тај-на ни ни за-што је та-ко. Ислам-ски свет је, на стра-те-шком

пла-ну, глав-ни про-тив-ник атлант-ске за-јед-ни-це, али ће Ру-си-ја, све док има ну-кле-ар-ни по-тен-ци-јал, би-ти су-штин-ски про-тив-ник САД, ко-је же-ле да до кра-ја ус-по-ста-ве и одр-же уни-по-лар-ни си-стем. Ето за-што је глав-ни циљ САД да се иза-зо-ве су-коб Ру-си-је и ислам-ског све-та.

Ислам-ска за-јед-ни-ца Ру-си-је по-ла-зи од чи-ње-ни-це да би са-мо са-вез Евро-пе, Ру-си-је и ислам-ског све-та био у ста-њу да не до-пу-сти за-о-штра-ва-ње гло-бал-не кри-зе. Али, ако ту ко-а-ли-ци-ју бу-ду ства-ра-ли ли-це-ме-ри са би-ло ко-је од тих стра-на, он-да ће ре-зул-тат би-ти ни-шта-ван.

• Имаћући у виду турско-татарско порекло највећег броја верника, какав је значај ислама у Русији у оквиру односа између Русије и Турске, те између Турске и муслиманских република бившег СССР-а?

Што се ти-че спо-ме-ну-тих сред-њо-а-зиј-ских ре-пу-бли-ка бив-шег СССР-а, по-зна-то је да је ста-нов-ни-штво му-сли-ман-ско, али је зна-но и да та-мо вла-да-ју у нај-бо-љем слу-ча-ју ли-це-мер-ни ре-жи-ми, док су у нај-го-рем слу-ча-ју то ди-рект-ни не-при-ја-те-љи исла-ма. Аме-рич-ке ба-зе сме-ште-не у бив-шим со-вјет-ским ре-пу-бли-ка-ма Уз-бе-ки-ста-ну, Та-џи-ки-ста-ну, Кир-ги-ста-ну до-каз су за ту оце-ну.

КРАЈ УНИ-ПО-ЛАР-НОГ ЂОР-СО-КА-КА

• У чему је, по Вама, суштина чеченског проблема и видите ли решење стања на северном Кавказу?

Што ду-же тра-је су-коб, ве-ће су шан-се да се стра-не си-ле уме-ша-ју у ње-га. Че-чен-ски су-коб, за-по-чет као су-коб из-ме-ђу јед-ног де-ла ре-ги-о-нал-не ели-те бив-ше со-вјет-ске ауто-ном-не по-кра-ји-не и фе-де-рал-ног цен-тра, са-да се упра-вљач-ки об-ли-ку-је у при-жељ-ки-ва-ни су-коб Ру-си-је и ислам-ског све-та. Али, у су-шти-ни, че-чен-ски про-блем је у де-гра-да-ци-ји из-ну-тра и сро-за-ва-њу че-чен-ског пост-со-вјет-ског дру-штва. Та-мо не-ма ствар-не ислам-ске за-јед-ни-це, али има не-зна-ња, не-пи-сме-но-сти и дру-гог ја-да.

У Ру-си-ји, као и у це-лом ислам-ском све-ту, мно-ги му-сли-ма-ни уви-ђа-ју да че-чен-ски су-коб све ви-ше по-ста-је еле-мент гло-бал-ног ме-ха-ни-зма те-ле-ди-ри-го-ва-них су-ко-ба, као и ком-по-нен-та та-ко-зва-ног фе-но-ме-на „свет-ског те-ро-ри-зма".

• Рат у Ирaку је изaзвао, са једнe стрaне, рaсцеп измeђу држaва члaницa Атлaнтског пaктa, док је, са другe стрaне, пoспeшио истoвeтнo сврстaвaњe Фрaнцускe, Нeмaчкe и Русијe, што је oјaчaнo oдбиjaњeм Турскe да учeствује у импeриjaлистичкoj агрeсиjи. Смaтрaте ли да тај случajни „сaвез" измeђу двe вoдeће зeмљe ЕУ и Русијe (прeмa нeким пoсмaтрaчимa прoтoтип oсoвинe Пaриз–Бeрлин–Мoскva) има будућнoсти? Ако има, кaкву стрaтeгиjу би тај сaвез мoрao да има прeмa Анкaри, трaдициoнaлнoм амeричкoм сaвeзнику на Блиском истoку?

Тај са-вез не мо-же да се на-зо-ве слу-чај-ним. То је објек-тив-на тен-ден-ци-ја у ко-јој се ис-ка-зу-је са-зре-ва-ње кон-тра-те-га у од-но-су на уни-по-лар-ни атлант-ски свет. Фран-цу-ска и Не-мач-ка, ко-је пред-ста-вља-ју осо-ви-ну европ-ске за-јед-ни-це, са-вр-ше-но уви-ђа-ју да ће, у окви-ру но-вог свет-ског по-рет-ка ко-ји се ства-ра, евро-цен-три-стич-ки обра-сци из пе-де-се-тих и ше-зде-се-тих го-ди-на про-шлог ве-ка пот-пу-но из-гу-би-ти сва-ки зна-чај под при-ти-ском САД.

Тај про-цес је прак-тич-но већ по-чео. Осим то-га, Фран-цу-ска је већ ус-по-ста-ви-ла по-себ-не по-вла-шће-не од-но-се са ни-зом му-сли-ман-ских зе-ма-ља. У кон-тек-сту гло-бал-ног ра-та ко-ји се раз-ви-ја пу-тем рас-по-де-ле гло-бал-ног тр-жи-шта енер-гет-ских ре-сур-са, дво-јац Фран-цу-ска–Не-мач-ка на-сто-ји да учвр-сти сво-ју

по-зи-ци-ју на Бли-ском ис-то-ку.

Кец у ру-ка-ву Не-мач-ке у овом ре-ги-о-ну је-сте њен тра-ди-ци-о-нал-ни од-нос са Тур-ском, а по-себ-но при-су-ство број-не тур-ске за-јед-ни-це у Не-мач-кој. Исто-вре-ме-но, укљу-чи-ва-ње или ства-ра-ње три-ла-те-рал-ног са-ве-за са уче-шћем Ру-си-је уоп-ште ни-је слу-чај-ност. На-и-ме, ста-бил-на про-тив-те-жа уни-по-лар-ном све-ту би-ће мо-гу-ћа са-мо ако Ру-си-ја не бу-де под ути-ца-јем аме-рич-ке спољ-не по-ли-ти-ке. <